

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของจิตสำนักผู้บริหารกับหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐบาล สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.1 ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้างาน หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้าฝ่าย ในสถานศึกษาของรัฐบาลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 42 โรงเรียน โรงเรียนละ 15 คน รวมประชากรทั้งหมด 630 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้เลือกสุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการกำหนดเกณฑ์ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547, หน้า 116) โดยเลือกที่จะกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 272 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43) ซึ่งเกินกว่าเกณฑ์และยอมรับได้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนจาก 42 โรงเรียน 80 % ได้ 34 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างประชากร 34 โรงเรียน สุ่ม 50 % ได้โรงเรียนละ 8 คน รวมประชากร 272 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. โรงเรียน ไชยฉิมพลีวิทยา	15	8
2. โรงเรียนสตรีวัดอัมรินทร์	15	8
3. โรงเรียนวัดนวลนรดิศ	15	8
4. โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยา	15	8
5. โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ	15	8
6. โรงเรียนวัดรางบัว	15	8
7. โรงเรียนปัญญาวรคุณ	15	8
8. โรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม	15	8
9. โรงเรียนทวีธาภิเศก 2	15	8
10. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน	15	8
11. โรงเรียนศึกษานารีวิทยา	15	8
12. โรงเรียนนวลนรดิศวิทยา รัชมังกลาภิเษก	15	8
13. อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย	15	8
14. โรงเรียนวัดพุทธบูชา	15	8
15. โรงเรียนบางปะกอกวิทยา	15	8
16. โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา	15	8
17. โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์	15	8
18. โรงเรียนวัดราชโอรส	15	8
19. โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหาวาดจวนอุปลัมภ์"	15	8
20. โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์	15	8
21. โรงเรียนวัดอินทาราม	15	8
22. โรงเรียนมัธยมวัดดาวคะนอง	15	8
23. โรงเรียนศึกษานารี	15	8

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ต่อ)

โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
24. โรงเรียนมหารณพาราม	15	8
25. โรงเรียนวัดปากน้ำวิทยาคม	15	8
26. โรงเรียนโพธิสารพิทยากร	15	8
27. โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดน้อยใน) ในพระราชูปถัมภ์ฯ	15	8
28. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา พุทธรณชาติ	15	8
29. โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (ทวีวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ	15	8
30. โรงเรียนวัดบวรเมณฑล	15	8
31. โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร	15	8
32. โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย	15	8
33. โรงเรียนสวนอนันต์	15	8
34. โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม	15	8
รวม	510	272

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามจิตสำนึกผู้บริหารกับการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ วุฒิศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ระดับพฤติกรรมจิตสำนึกผู้บริหาร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านจิตใจ ด้านปัญญา และด้านพฤติกรรม จำนวน 60 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert, Scales) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2537, หน้า 85) ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล จำนวน 40 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

ตามแบบของลิเคอร์ต (Likert, Scales) (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2537, หน้า 85) ซึ่งแสดงระดับปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

2. การสร้างเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาจากเอกสารแนวคิดตำราตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทาง ในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถาม

2.1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป็นขอบข่ายของการวิจัยและเนื้อหาของเครื่องมือ

2.1.3 สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา ตามที่กำหนดไว้

2.2 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.2.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content validity) และการวัดการประเมินผล

2.2.1.1 ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.1.2 นำแบบสอบถามปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ตรวจความเที่ยงตรงของเนื้อหา การวัดและการประเมินผล รวม 4 ท่าน มีรายนามและตำแหน่ง ดังนี้
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 ท่าน ได้แก่

1. ดร. ศักดิ์สิทธิ์ ชัดติยาสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิเคราะห์วิจัยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. นายพนัส พัฒนรัฐ ผู้บริหารวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล 2 ท่าน

1. ดร. สุปราณี ไกรวัฒน์สุนทรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
วิทยฐานะผู้เชี่ยวชาญ อันดับ คศ.4

2. ดร. อมรทิพย์ เจริญผล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มพัฒนา
และส่งเสริมการนิเทศ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.1.3 นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำและ
เสนอ อาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

2.2.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ไป
ทดลองใช้กับครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำมา
วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient)
ของครอนบัค (Cronbach) ผลปรากฏว่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้ = 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน
ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการ โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 34 โรงเรียน
และขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ และดำเนินการเก็บด้วยตนเอง
โดยแจกแบบสอบถามทั้งหมด 272 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับมาจัดทำ
ข้อมูล โดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูป ดังต่อไปนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานประกอบด้วย ค่าร้อยละ(P) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.)

2. หาระดับระดับจิตสำนึกผู้บริหารโดยใช้หลักกรรมาภิบาลในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยใช้เกณฑ์พิจารณาดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 69-100)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

3. หาความสัมพันธ์ระหว่างจิตสำนึกผู้บริหารกับหลักกรรมาภิบาล ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ วิธีของเพียร์สัน (Pearson) อ่างในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 122)

4. เปรียบเทียบจิตสำนึกผู้บริหารในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t-test) independent

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาครัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีดังนี้

1. สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistics)

1) ค่าร้อยละ (percentage) โดยคำนวณจากสูตร

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{n}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	n	แทน	จำนวนที่ต้องการหาค่าร้อยละ
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2) ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) (สุวิมล ติรกันันท์, 2548, หน้า 201) โดย

คำนวณจากสูตร

$$\text{สูตร} \quad \bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูล
	n	แทน	จำนวนของข้อมูล

3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) (รัตนะ บัวสนธิ, 2540, หน้า 142) โดยคำนวณจากสูตร

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของความแตกต่างทั้งหมด
 n แทน จำนวนของข้อมูล

4) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาร์ค (Cronbach) (สุวิมล ตีรภานันท์, 2548, หน้า 156) โดยคำนวณจากสูตร

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่น
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนในแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนรวมของคะแนน
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

2. สถิติที่ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

1) ค่า t-test (Independent) (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 218) โดยคำนวณจาก

สูตร

$$\text{สูตร } t = \frac{X_1 - X_2}{\sqrt{\left(\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right) \left(\frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2} \right)}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

X_1, X_2 แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร
 S_1, S_2 แทน ความแปรปรวนของประชากร
 n_1, n_2 แทน จำนวนสมาชิกในประชากร

2) ค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) วิธีการของ ครอนบัค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 96) จากสูตรดังนี้

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเที่ยงของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3) หาค่าความสัมพันธ์ใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson อ้างในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 หน้า 122) โดยคำนวณจากสูตร

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับตัวแปร y
	n	แทน	จำนวนคนหรือจำนวนคู่ของข้อมูล
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบตัวแปร x
	$\sum y$	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร
	$\sum xy$	แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนนตั้งแปร x กับคะแนนตัวแปร y
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบตัวแปร x
	$\sum y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบตัวแปร y